

جناب آقای قاسمی مدیر عامل محترم بانک پاسارگاد
جناب آقای پرویزیان مدیرعامل محترم بانک پارسیان
جناب آقای خورسندیان مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن
جناب آقای دولت‌آبادی مدیرعامل محترم بانک ملت
جناب آقای اخلاقی فیض‌آثار مدیرعامل محترم بانک تجارت
جناب آقای معرفت مدیرعامل محترم بانک سامان
جناب آقای الله‌گانی مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران
جناب آقای ابراهیمی مدیرعامل محترم بانک سپه
جناب آقای ایمانی مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران
جناب آقای پورسعید مدیرعامل محترم بانک ایران زمین
جناب آقای فهمی مدیرعامل محترم بانک گردشگری
جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت
جناب آقای شمسی نژاد مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران
مدیرعامل محترم بانک دی
جناب آقای مطهری مطلق رییس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی توسعه
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم بانک خاورمیانه
جناب آقای احمدی مدیرعامل محترم بانک شهر
مدیرعامل محترم بانک مسکن
جناب آقای بلگوری مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین
جناب آقای کشوری رییس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی کاسپین
مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران
جناب آقای شیخ حسینی مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون
جناب آقای قضایی پاکدهی مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران - ونزویلا
جناب آقای تقوی نژاد رییس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی نور
جناب آقای بهاروندی مدیرعامل محترم بانک کارآفرین
جناب آقای شیرینی مدیرعامل محترم شرکت دولتی پست بانک
مدیرعامل محترم بانک سینا
مدیرعامل محترم بانک آینده
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم موسسه اعتباری غیربانکی ملل
مدیرعامل محترم بانک ملی ایران
جناب آقای فرخ‌نژاد مدیرعامل محترم بانک کشاورزی
جناب آقای قدمی مدیرعامل محترم بانک سرمایه

با سلام و احترام؛

با توجه به استقبال گسترده بانک‌ها و بنگاه‌های تولیدی از اوراق گام جهت تامین مالی سرمایه‌در گردش تولید و اخذ نظرات و پیشنهادهای واصله از شبکه بانکی، دستگاه‌های اجرایی و فعالان اقتصادی، ارتقای دستورالعمل و افزایش کارایی این ابزار در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفت و دستورالعمل اصلاحی ناظر بر صدور اوراق گام و ضوابط مدیریت اوراق در ارکان بانک مرکزی به تصویب رسید.

در اصلاحیه دستورالعمل مذکور، ضمن حفظ چارچوب کلی ضوابط قبلی، با هدف افزایش کارایی ابزار در خصوص تامین مالی و گردش بیشتر اوراق در زنجیره‌های تولید و ممانعت از تنزیل زودهنگام اوراق، ایجاد امکان ابطال اوراق و انتقال آن در زنجیره بابت پرداخت مالیات و بیمه و نظایر آن و همچنین امکان انجام خرید دین اوراق، تغییراتی در ضوابط و مقررات اوراق گام صورت پذیرفته است. اهم تغییرات دستورالعمل، به شرح زیر است:

۱. ممنوعیت تنزیل و انتقال اوراق به بازار سرمایه توسط اولین متقاضی،
۲. تعیین سقف مجاز تنزیل اوراق حداکثر ۲۵ درصد مبلغ اوراق،
۳. الزام موسسات اعتباری عامل به رعایت ضوابط کنترل و مدیریت اوراق گام،
۴. امکان ابطال اوراق گام در صورت تقاضای متقاضی،
۵. اصلاح تعریف اصطلاحات «اوراق گام»، «تعهد» و «متقاضی»،
۶. امکان استفاده از گام به منظور پرداخت بدهی مالیاتی، حق بیمه تامین اجتماعی و حقوق دولتی در چارچوب ضوابط کنترل و مدیریت اوراق گام،
۷. افزایش دوره ممنوعیت صدور اوراق گام در صورت عدم ایفای تعهد بانک در قبال دارندگان اوراق در سررسید.

همچنین ضوابط کنترل و مدیریت اوراق گام موضوع ماده (۱۷) دستورالعمل مذکور که با اهداف مقرر در دستورالعمل جدید از جمله افزایش کارایی ابزار در خصوص تامین مالی و گردش بیشتر اوراق در زنجیره‌های تولید و جلوگیری از تنزیل زودهنگام اوراق، نحوه انتقال آن در زنجیره بابت پرداخت مالیات و بیمه و نظایر آن نیز در ارکان بانک مورد تصویب قرار گرفت.

شایان ذکر است با توجه به اصلاح دستورالعمل اوراق گام و ضوابط کنترل و مدیریت تدوین شده در خصوص اوراق گام، «دستورالعمل ناظر بر اوراق گام» پس از طی یک هفته از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا می‌باشد و از آن تاریخ، دستورالعمل اخیر جایگزین مصوبات جلسات شماره یک‌هزار و دویست و هشتاد و سومین مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۰۵ و یک‌هزار و سیصد و چهل و نهمین مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۵ و یک‌هزار و سیصد و سی و دومین مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ شورای محترم پول و اعتبار می‌گردد. همچنین از تاریخ این ابلاغ، شیوه‌نامه اجرایی اوراق گام مصوب سیزدهمین جلسه کمیسیون پولی و اعتباری مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۲ که به منظور رفع ابهام مواد دستورالعمل قبلی اوراق گام تدوین شده بود، ملغی می‌گردد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سازمان
مهارت‌ورم زیندوید

با عنایت به موارد فوق، ضمن ارسال نسخه‌ای از دستورالعمل جدید و ضوابط کنترل و مدیریت اوراق گام، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به تمامی واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن تأکید و نظارت دقیق شود. همچنین مقتضی است ترتیبی اتخاذ شود تا نسخه‌ای از بخشنامه ابلاغی به واحدهای ذی‌ربط، به مدیریت کل عملیات پولی و اعتباری این بانک ارسال گردد. / ۵۹۹۱۸۰۰

مدیریت کل عملیات پولی و اعتباری

اداره تامین مالی زنجیره تولید

حمید آذرمند
۹۴۱۶

محمد نادعلی
۳۳۱۵-۰۴

رونوشت:

- رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران جناب آقای دکتر فرزین جهت استحضار .
- قائم مقام محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی جناب آقای دکتر ابوالحسنی جهت استحضار .
- دبیر کل محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی جناب آقای دکتر طالبی جهت استحضار .
- معاون محترم نظارت بانک مرکزی جناب آقای دکتر سروش جهت استحضار .
- معاون محترم اقتصادی و عضو هیات عامل جناب آقای دکتر شریجیان جهت استحضار .
- معاون محترم فناوری‌های نوین جناب آقای دکتر محرمیان جهت استحضار .
- معاون محترم ارزی و عضو هیات عامل جناب آقای آرام جهت استحضار .
- معاون محترم روابط بین الملل جناب آقای دکتر کریمی جهت استحضار .
- معاون محترم حقوقی و امور مجلس جناب آقای دکتر فهیمی جهت استحضار .
- دفتر وزیر صنعت، معدن و تجارت جهت استحضار .
- - دفتر ریاست محترم سازمان بورس و اوراق بهادار جهت استحضار .

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل عملیات پولی و اعتباری

«اداره تامین مالی زنجیره تولید»

ضوابط کنترل و مدیریت اوراق گام

فروردین ۱۴۰۲

" ضوابط کنترل و مدیریت اوراق گام "

بر اساس ماده (۱۷) دستورالعمل ناظر بر اوراق گام مصوب ۱۴۰۱/۱۲/۲۷ شورای پول و اعتبار؛ کمیسیون عملیات پولی و اعتباری بانک مرکزی در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۶، ضوابط و مقررات زیر را به عنوان کنترل و مدیریت اوراق گام با هدف افزایش انتقال اوراق در زنجیره‌های تولید و رصد و پایش موثر اوراق گام تصویب نمود. موسسات اعتباری عامل دارای مجوز صدور اوراق گام موظف به رعایت ضوابط مزبور می‌باشند.

۱- تعاریف : در این ضوابط، عناوین زیر به جای عبارات مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱-۱- بانک مرکزی : بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران .

۱-۲- موسسه اعتباری عامل : بانک یا موسسه اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به درخواست متعهد، نسبت به صدور اوراق گام و بازپرداخت مبلغ اسمی آن در سررسید اقدام می‌نماید .

۱-۳- متعهد : شخص حقوقی که بابت تامین سرمایه در گردش جهت خرید کالا و خدمت، از موسسه اعتباری تقاضای صدور گام می‌نماید .

۱-۴- متقاضی : شخص حقیقی یا حقوقی که بابت مطالبات خود، گام را دریافت می‌کند .

۱-۵- اوراق گام : اوراقی است که نشان دهنده بدهی قطعی متعهد به متقاضی است و بر مبنای عقد ضمان به عاملیت و ضمانت موسسه اعتباری صادر می‌گردد .

۱-۶- سامانه : سامانه صدور و مدیریت اوراق گام در بازار پول .

۱-۷- سقف ضمانت : حداکثر میزان مجاز ضمانت اوراق گام برای موسسه اعتباری عامل که توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود .

۱-۸- سقف اعتباری : حداکثر میزان اوراق گام قابل صدور برای متعهد که توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود.

۲- موسسه اعتباری عامل موظف است در صدور اوراق گام به نحوی عمل نماید که مجموع اوراقی که در هر ماه سررسید می‌شوند از ۱/۱۲ (یک دوازدهم) کل سقف مجوز اوراق موسسه اعتباری عامل با انحراف معیار ۲۰ درصد بیشتر نباشد. در صورت انحراف، به میزان ۲ برابر مبلغ ریالی درصد انحراف از سقف مجوز اوراق صادره موسسه اعتباری عامل کاسته خواهد شد.

۳- صدور اوراق گام با مبالغ بیش از ۱۰ درصد سقف مجوز اوراق موسسه اعتباری عامل برای هر متعهد با احتساب ذینفعان واحد آن بنگاه منوط به اخذ مجوز از بانک مرکزی است.

۴- موسسه اعتباری عامل اجازه ندارد اوراق گام صادره در اختیار بنگاه متقاضی اول را به بازار سرمایه منتقل یا خرید دین نماید و از متقاضی دوم به بعد، انتقال اوراق به بازار سرمایه یا خرید دین آن (موضوع ماده ۵ دستورالعمل ناظر بر اوراق گام) جمعاً به میزان ۲۵ درصد مبلغ اوراق هر متقاضی امکان پذیر است .

۴-۱ - موسسه اعتباری عامل موظف است اخذ تعهدنامه‌ای مبنی بر عدم انتقال به بازار سرمایه یا خرید دین (موضوع ماده ۵ دستورالعمل ناظر بر اوراق گام) از متقاضی اول اخذ نماید.

۴-۲ - متقاضی دوم به بعد صرفاً می‌توانند ۲۵ درصد مبلغ اوراق خود را به بازار سرمایه منتقل یا خرید دین (موضوع ماده ۵ دستورالعمل ناظر بر اوراق گام) نمایند .

۵- استفاده از اوراق گام برای پرداخت بدهی مالیاتی و تامین اجتماعی و حقوق دولتی، برای متقاضی سوم اوراق گام و بعد از آن (اوراق گام با مدت تا سررسید کمتر از ۳ ماه) امکان پذیر است.

۵-۱- فروش اوراق در بازار سرمایه یا خرید دین آن توسط سازمان‌ها و نهادهای مذکور (موضوع ماده ۵ دستورالعمل ناظر بر اوراق گام) امکان پذیر نیست.

۵-۲- موسسه اعتباری عامل موظف به اخذ تعهدنامه‌ای مبنی بر عدم استفاده از گام به عنوان ابزار پرداخت از متقاضی اول و دوم است.

۶-۱- موسسه اعتباری عامل موظف به اخذ مدارک مثبت‌ه زیر در صدور اوراق گام از متعهد و در انتقال اوراق گام از متقاضی یا دارنده اوراق است:

۶-۱- در زمان صدور اوراق گام

الف- موسسه اعتباری عامل می‌تواند در زمان تشکیل پرونده و اعتبارسنجی نسبت به اخذ پیش‌فاکتور یا قرارداد فروش کالا یا ارائه خدمت یا پیمانکاری اقدام نماید.

ب- متعهد مکلف است برای استفاده از اعتبار تأییدشده خود توسط موسسه اعتباری عامل در زمان صدور اوراق گام، به همراه معرفی متقاضی، نسبت به ارائه مستندات مربوط به شرح ذیل اقدام نماید.

❖ فاکتور خرید کالا یا ارائه خدمت که نشان‌دهنده مطالبات قطعی متقاضی از متعهد می‌باشد. استعلام صورتحساب الکترونیکی از سامانه جامع تجارت به جای فاکتور بابت گروه‌های کالایی مشمول استعلام صورتحساب الکترونیکی، الزامی است.

❖ صورت وضعیت مورد تایید کارفرما (در خصوص طرح‌های پیمانکاری)

❖ گواهینامه انجام معامله، صادره از سوی شرکت بورس کالا

۶-۲- در زمان انتقال اوراق گام

الف- اگر انتقال اوراق گام در زنجیره تولید بر مبنای تامین سرمایه در گردش باشد، ارائه اسناد براساس بند ۶-۱ الزامی است.

ب- اگر انتقال اوراق گام از متقاضی سوم و بعد از آن بر مبنای پرداخت بدهی باشد، ارائه اسناد ذیل الزامی است:

❖ اسناد صادره از سوی سازمان امور مالیاتی مبنی بر میزان بدهی مالیاتی متقاضی اوراق به سازمان مذکور

❖ اسناد صادره از سوی وزارت صنعت و معدن و تجارت مبنی بر بدهی دارنده اوراق بابت حقوق دولتی معادن به وزارتخانه یاد شده

❖ اسناد صادره از سوی سازمان تامین اجتماعی مبنی بر بدهی دارنده اوراق بابت حق بیمه به سازمان مذکور

❖ اسناد صادره از سوی بیمارستان‌های دولتی مبنی بر تعهدات دارنده اوراق به بیمارستان‌های مذکور

❖ اسناد صادره از سوی شرکت ملی نفت ایران و پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی مبنی بر بدهی دارنده اوراق بابت فروش نهاده یا مواد اولیه.

۷- پس از ابلاغ سقف ضمانت، موسسه اعتباری عامل می‌تواند براساس دستورالعمل گواهی اعتبار مولد گام به دو حالت نسبت به انتشار اوراق گام اقدام نماید:

۷-۱- در مورد اوراق قابل انتقال به بازار سرمایه، موسسه اعتباری عامل موظف است حسب دستورالعمل پذیرش و معاملات اوراق گواهی اعتبار مولد (گام) مصوب ۱۳۹۹/۰۱/۱۷ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحیه‌های بعدی آن نسبت به اخذ موافقت پذیرش از بورس / فرابورس اقدام نماید.

۷-۲- در مورد اوراق غیرقابل انتقال به بازار سرمایه، موسسه اعتباری عامل موظف است حسب نمادهای تخصیص یافته از سوی بانک مرکزی نسبت به انتشار اوراق اقدام نماید.

۷-۳- برای هر موسسه اعتباری عامل در هر سال، ۱۲ نماد متناسب با سررسید اوراق گام در بورس / فرابورس و ۱۲ نماد متناسب با اوراق غیر قابل انتقال به بازار سرمایه تعریف می‌شود.

۸- دارنده اوراق گام (متقاضی دوم و بعد از آن) جهت فروش اوراق گام می‌تواند در چارچوب ماده (۵) دستورالعمل ناظر بر اوراق گام اقدام نماید .

۸-۱- موسسه اعتباری عامل صرفاً عملیات خرید دین موضوع ماده (۵) دستورالعمل ناظر بر اوراق گام را از طریق ثبت در سامانه گام انجام می‌دهد.

۸-۲- فروش اوراق گام (متقاضی دوم و بعد از آن) صرفاً به شخص ثالث امکان پذیر بوده و موسسه اعتباری عامل اجازه خرید اوراق گام را ندارد.

۸-۳- فروش اوراق گام صرفاً به صورت نقدی انجام می‌پذیرد و فروش نسبیه آن ممنوع است.